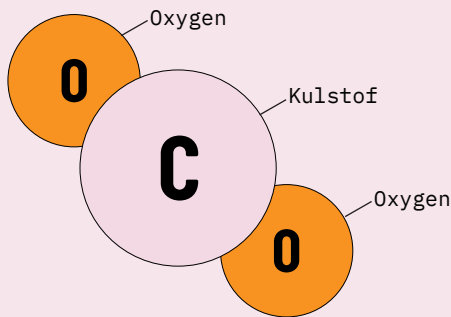

Er den kemiske betegnelse for kuldioxid og består af ét kulstofatom og to oxygenatomer.

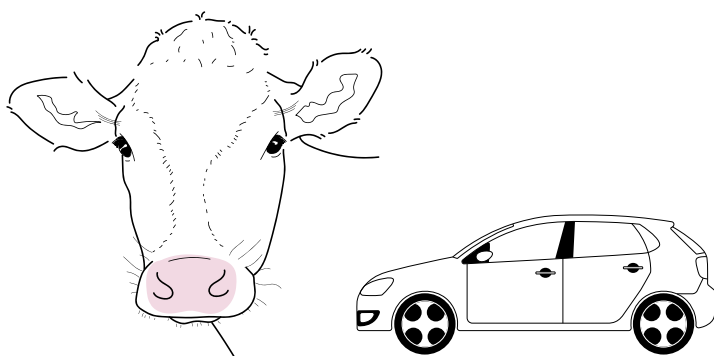
CO₂-ÆKVIVALENTER (CO₂e)

Er en enhed, der bruges til at sammenligne forskellige drivhusgassers effekt. Faktisk er metan, en anden drivhusgas, 25 gange hårdere ved atmosfæren end CO₂.

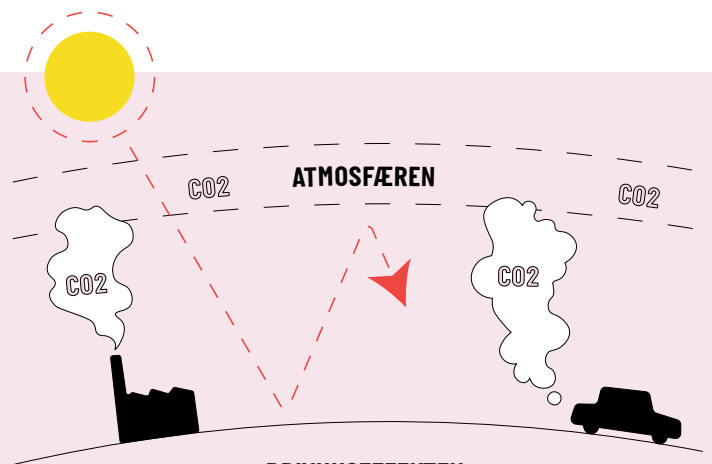
Sammenligning af CO₂-ækvivalenter

VIDSTE DU AT

... en ko udleder knap 4000 kg CO₂-ækvivalenter om året?

... det svarer til at køre ruten København - Aarhus og tilbage 50 gange

Er den proces, hvor drivhusgasser såsom CO₂ og metan i atmosfæren, absorberer og holder på varmestråling fra jordens overflade. Dette medfører global opvarmning.

CO₂-UDLEDNINGEN FRA KØKKENET

CO₂-udledningen fra et køkkenapparat afhænger af en række faktorer, såsom type af apparat, hvor ofte det bruges, og hvordan det bruges.

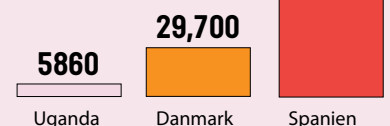
F.eks. vil brugen af et køleskab udlede mellem 0,7 - 2,9 kg CO₂ om året, afhængigt af bl.a. alder og indstillinger.

CO₂-EMISSIONER

Refererer til mængden af CO₂, der udledes i atmosfæren som et resultat af menneskelig aktivitet. Det er bl.a. brugen af fossile brændstoffer der udleder meget CO₂.

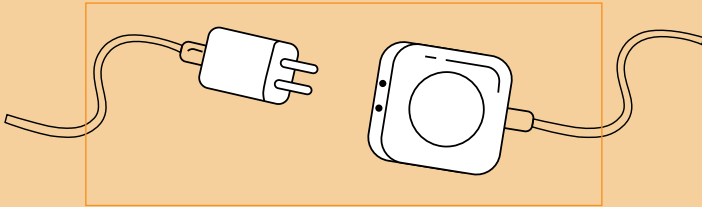
Der er forskelle i CO₂-udledningen mellem lande på grund af forskellige faktorer, såsom energimix, økonomisk udvikling og befolkningstæthed. Et energimix er sammensætningen af forskellige energikilder, der bruges til at opfylde et samfunds energibehov.

Ugandas, Danmarks og Spaniens CO₂-udledning i tons i 2019.

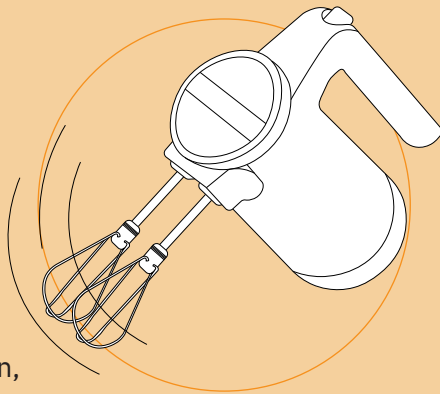
EFFEKTFORBRUG

Er måling af den øjeblikkelige mængde elektrisk energi, der er nødvendig for at drive et apparat.

På de fleste køkkenapparater anvendes enten enheden watt (W) eller kilowatt (kW). Det er måleenheder for den mængde energi, der produceres eller forbruges af et elektrisk apparat pr. sekund. I nedenstående tabel ses eksempler på størrelsesordner af effektforbrug.

Størrelse	Eksempel
10 W	en sparepære
1 kW	en røremaskine, en blender
1,5 kW	en mindre induktionskogeplade
10 kW	en dampovn, en hætteopvaskemaskine
15 kW	et større gaskomfur/masseplade
15 MW	et stor havvindmølle

ENERGIFORBRUG

Er mængden af energi, der bruges af en person, en organisation eller et land.

Det kan måles i enheder som watt-timer (kW) eller kilowatt-timer (kWh).

Bemærk, at **Wh** og **kWh** er forskellige enheder. kW beskriver den øjeblikkelige strømstyrke, mens kWh beskriver den samlede mængde elektricitet, der er forbrugt over en tidsperiode.

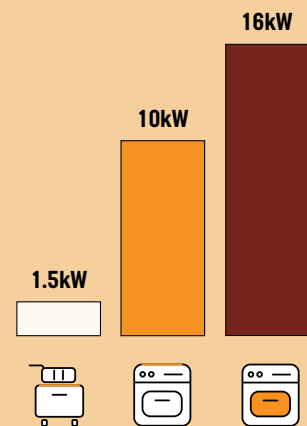
Formel: $\text{Effekt} \times \text{tid} = \text{Energiforbrug}$

ENERGIKILDER

Sort energi refererer til energikilder, der udleder skadelige emissioner, såsom kul, olie og gas. Forbruget af disse kilder er ofte ansvarlige for luftforurening og bidrager til klimaændringerne.

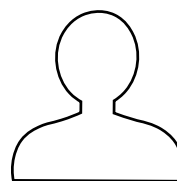
Grøn energi refererer til vedvarende energikilder, der ikke skader miljøet, såsom vindkraft, solenergi og atomkraft. Disse kilder betragtes ofte som en bæredygtig måde at producere energi på.

Effektforbruget for hhv. en induktionskogeplade, en masseplade og en varmluftovn.

Energiforbruget for køkkenapparater varierer afhængigt af apparatets størrelse, type, alder og brugsmønster. Det er værd at bemærke, at nye køkkenapparater ofte er mere energieffektive end ældre modeller.

VIDSTE DU AT

... en gennemsnitsdansker bruger cirka 1.600 kWh el om året?

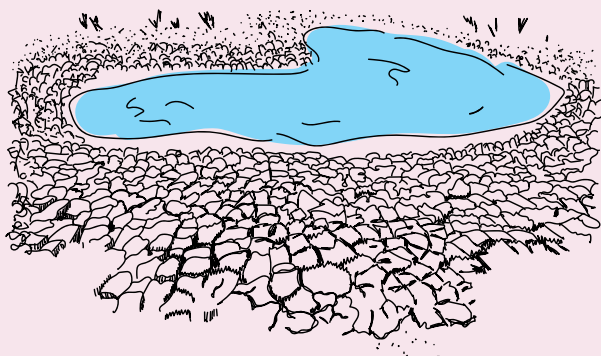

... det svarer til at støvsuge i ca. en halv time om dagen i et år

VAND ER EN LIVSVIGTIG RESSOURCE

Er der intet vand, er der intet liv. Derfor er det vigtigt at sikre en balance mellem menneskers forbrug af vand og naturens ressourcer.

Op til 40% af verdens befolkning lever i områder med alvorlig vandknaphed. Der er flere faktorer, der påvirker vandressourcer bl.a. forurening af vandkilder og klimaforandringer som medfører tørke.

VANDFORBRUG PÅ VERDENSPLAN

Der bliver på verdensplan benyttet store mængder vand bl.a. til landbrug og fødevarerproduktion.

40 pct. af alle fødevarer, vandes med ferskvand fra floder og grundvand.

VED AT VÆRE BEVIDST OM DIT VANDAFTRYK, KAN DU HAVE EN POSITIV PÅVIRKNING PÅ:

- CO₂-udslip
- Energiforbrug
- Miljøet
- Udgifter til vand
- Andre landes vandressourcer

MÅLEENHED

Vand kan måles i kubikmeter (m³) og liter (L).
1 m³ er det samme som 1000 liter vand.

WATER FOOTPRINT (VANDAFTRYK)

Bruges bl.a. som betegnelse for en fødevarers samlede forbrug af ferskvand. Water footprint beskriver bl.a. vandforbruget i forbindelse med dyrkning, opbevaring og forarbejdning af fødevarer gennem hele værdikæden.

VANDETS CO₂-AFTRYK

Når du åbner vandhanen, udledes CO₂. Udledningen opstår, fordi det ofte kræver energi at transportere, opvarme og behandle vandet. Ved brug af en kubikmeter vand udledes 0,2 kg CO₂.

HVAD KAN DU SELV GØRE?

- Kog med låg
- Spar på opvasken
- Skyl service i en balje før opvask
- Skyl din råvare i balje
- Lad ikke hanen løbe
- Del kogevand med andre

VIDSTE DU AT DER ER STOR FORSKEL PÅ FORSKELLIGE FØDEVARES VANDAFTRYK...?

Der bliver i gennemsnit brugt 180 liter vand til 1 kg tomater mod 15.500 liter vand til 1 kg oksekød.

MADSPILD

Kan defineres som den del af bioaffaldet der kunne være benyttet eller spist, men ender i skraldespanden. En definition på madspild er betinget af både madkultur og faglige kompetencer. I arbejdet med madspild er det vigtigt, at have for øje, at der ikke er nogen rigtig eller forkert definition - det vil altid være en vurderingssag.

MADTAB

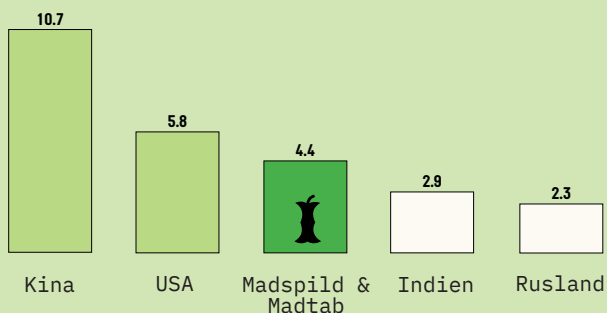
Findes primært når høsten fejler ude på marken, i produktionen og forarbejdningen og pga. manglende infrastruktur i mange udviklingslande.

Værdikædeled	Vurdering af madspild i ton pr. år, data fra Miljøstyrelsen 2021
Primærproduktion	44.000
Fødevarerindustri	385.000
Detail og engros	96.000
Restaurationsbranchen	42.000
Husholdning	247.000
I alt	814.000

Barrierer ift. madspildsreduktion i hotel- og restaurationsbranchen er ofte de høje fødevarerikkerhedsstandarder, fagpersonernes kompetencer ift. menuplanlægning og gastronomisk udvikling samt forbrugernes forventninger til måltiderne.

Giga ton CO₂-emissioner (2021/2012)

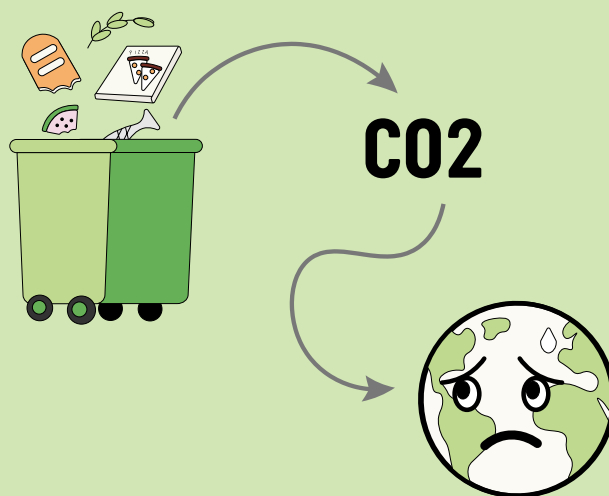
DK VS VERDEN:

Figuren viser, at hvis madspild og madtab var et land, ville det have det 3. største CO₂-aftryk på verdensplan

MADSPILD OG CO₂-AFTRYK

De fødevarer kategorier, hvor der er størst madspild i Danmark, har ikke nødvendigvis den største effekt på miljøet. Fx kan reduktion af madspild af brød give en besparelse på ca. 13,51 Kr./kg og 0,55 kg CO₂/kg. hvorimod reduktion af madspild af kød kan give en besparelse på op til ca. 39,20 kr/kg og 7,77 kg CO₂/kg.

I Danmark spildte vi 814.000 ton madspild i 2021

VIDSTE DU AT

... ved at redde madspild reducerer du også

- Vandforbrug
- Plastik- og emballageforbrug
- Transportomkostninger
- Arbejdskraft
- Land- og jordforbrug
- Brug af sprøjtemidler og medicin i landbruget